

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยใน ศตวรรษที่ 21

Role-playing learning management for personality development of early
childhood teacher students in the 21st century

อินสอน จัน๊ะ Insone Chanta

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษา ลำปาง

Suan Dusit University, Lampang Campus

arrow_4925@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทำวิจัยคือนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย รหัส 60 จำนวน 12 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1074904 สัมมนาการศึกษาปฐมวัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ แบบประเมินบุคลิกภาพ และแบบวัดความสามารถในการปรับตัว ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาบุคลิกภาพพบว่าก่อนที่ผู้เรียนจะพัฒนาบุคลิกภาพด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ผู้ได้มีบุคลิกภาพที่มีความใฝ่รู้โดยได้มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสัมมนาโดยเน้นการทบทวนบทบาทของตนเอง ซึ่งหลังจากที่จัดสัมมนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเนื่องจากได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการปรับตัว ปรับทัศนคติ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีการพัฒนากระบวนการทางความคิด คือมีการแสดงความคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และเป็นผู้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาและสามารถทำงานเป็นทีมได้ โดยที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสัมมนาทางการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมระดับมากที่สุด และพิจารณารายได้พบว่าด้านที่ได้รับความพึงพอใจและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือด้านวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้อย่างมากคือด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

คำสำคัญ : บุคลิกภาพ บทบาทสมมติ นักศึกษาครูปฐมวัย

Abstract

The purpose of this research was to develop a learning management activity model using role-playing activities and to compare the personality of early childhood teacher students in the 21st century before and after the role-playing activity. The target group used in this research is students from the Bachelor of Education program. Early Childhood Education Program Code 60, 12 people enrolled in the course 1074904, Early Childhood Education Seminar, Semester 2, Academic Year 2020. The research tool was a role-playing lesson plan. personality assessment form and the ability to measure adaptability The results showed that The results of personality development revealed that before the learners developed their personality through role-playing activities in the early childhood education seminar subjects. who have a personality that is knowledgeable by having studied and researched various information related to seminars, emphasizing on reviewing their own roles. which after the seminar was completed The learners have more self-confidence because they have learned their roles and responsibilities, adapted, adjusted their attitudes, and have more determination to work. In addition, the most noticeable thing is Learners develop their thinking process. That is, having the courage to think, dare to do, dare to make decisions, and being a creative person who is not afraid of change. Punctual and able to work in a team The learners were satisfied with the teaching and learning management in the seminar in early childhood education as a whole at the highest level. And considering the income, it was found that the side that received satisfaction and had the highest average namely, the objectives of teaching and learning and the assessment of learning outcomes Followed by the characteristics of instructors. and teaching and learning activities, respectively.

Keywords : Personality Enrole-playing Early childhood teacher students.

บทนำ

จุดมุ่งหมายสำคัญของรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาทางการศึกษาปฐมวัยได้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรูปแบบและกระบวนการจัดการสัมมนา ให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาปฐมวัย องค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวทางการศึกษาปฐมวัยของหน่วยงานทุกสังกัดในประเทศไทย ฝึกปฏิบัติการจัดการสัมมนา และสามารถกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการจัดสัมมนาที่ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาปฐมวัย มีทักษะในการสืบค้น ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะการเป็นผู้นำผู้ตาม สามารถวางแผนและดำเนินการจัดการสัมมนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เป็นวิธีการหนึ่งของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Processes) และไม่ใช่ของใหม่ พบว่ามีการใช้กันมาแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ.1900 ในรูปของการแสดงละคร (Drama) แต่เพิ่งมีผู้นำเอามาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกมนุษยสัมพันธ์ ใช้เป็นวิธีการในการศึกษาและในวงการแพทย์หรือการบำบัดผู้ป่วยทางจิตในวงการจิตวิทยา ผู้ที่นำบทบาทสมมติมาใช้เป็นคนแรก คือ ดร.จาคอบ แอล โมเรโน (Dr.Jacop L. Moreno) จิตแพทย์ชาวอเมริกัน ซึ่งในการจัดสัมมนานักศึกษาครูปฐมวัยเป็นการฝึกการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนเองเพราะ บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ครูปฐมวัย หรือผู้ดูแลเด็ก นับว่ามีส่วนสำคัญมากที่จะปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก เพราะครูปฐมวัย เป็นครูคนแรกที่ได้พบเมื่อครั้งแรกของการมาโรงเรียน หรือสถานที่รับเลี้ยงเด็ก เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กรองจากพ่อแม่ บุคลิกภาพ พฤติกรรม การปฏิบัติต่าง ๆ ของครูจะเป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่ดีของเด็ก ถ้าครูมีพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพอย่างไร เด็กก็จะซึมซับยึดแบบฉบับพฤติกรรมเหล่านั้น ไปปฏิบัติหรือหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของเด็กในที่สุด การมีบุคลิกภาพดี ครูต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เพราะครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และชุมชน ครูเป็นต้นแบบที่นักเรียนจะใช้เป็นแบบอย่างหรือเป็นเยี่ยงอย่าง นอกจากนี้บุคลิกภาพของครูยังมีส่วนสำคัญอย่างมากในการดำเนินอาชีพครูประสบความสำเร็จ เป็นที่เคารพของศิษย์บุคลิกภาพของครูปฐมวัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเป็นต้นแบบให้กับเด็กปฐมวัย และบุคลิกภาพที่ดีหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู เป็นจะการสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กในช่วงอื่น ๆ ของชีวิตต่อไป

การมีบุคลิกภาพที่ดีจะทำให้บุคคลมีลักษณะสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในแง่มุมต่างๆ เช่น การมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจในสภาพความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง การแสดงอารมณ์จะอยู่ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และสังคมได้ดี มีการแสดงออกทางด้านความรักและความผูกพันต่อผู้อื่น มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทางการแสดงออกของตนต่อผู้อื่นได้ดีบุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งในด้านของการดำเนินชีวิต การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การปฏิบัติหน้าที่การทำงาน การเข้าสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคคล จากความเป็นมาของความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การมีบุคลิกภาพที่ดีเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่นักศึกษาครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความครูที่เหมาะสม ผลิตบัตินจิตให้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงสนใจที่จะทดลองใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมีสิ่งจูงใจให้นักศึกษาแสดงออกทางภาษา และนักศึกษามีอิสระในการถ่ายทอดความคิด ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา และสามารถนำความรู้และทักษะที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตให้นักศึกษาการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีที่ผู้สอนสามารถจำลองสถานการณ์จริงจากโลกภายนอกที่นักศึกษาต้องเผชิญเมื่อไปประกอบอาชีพมาไว้ในห้องเรียน ทำให้นักศึกษาฝึกหัดใช้ภาษาท่าทางในสถานการณ์นั้น ๆ มีความมั่นใจความสามารถค้นทักษะการพูดของตนเอง จะทำให้นักศึกษามี ความกระตือรือร้นในการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน อันจะส่งผลให้สามารถประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ ศศิประภา ไชยวงศ์ (2553) กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นวิธีการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งตัวผู้เรียนเองยังจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมบทบาทสมมติในห้องเรียนและสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมบทบาทสมมติจะช่วยให้ผู้เรียนลดความวิตกกังวล และมีความเชื่อมั่นในการใช้ความสามารถ เนื่องจากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนที่มีอิสระใน

สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่มีบริบทการสื่อสารที่เหมือนจริง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง มีสิ่งจูงใจให้นักศึกษาแสดงออกทางภาษา และนักศึกษามีอิสระในการถ่ายทอดความคิด ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา และสามารถนำความรู้และทักษะที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตให้นักศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีที่ผู้สอนสามารถจำลองสถานการณ์จริงจากโลกภายนอกที่นักศึกษาต้องเผชิญเมื่อไปประกอบอาชีพมาไว้ในห้องเรียนให้นักศึกษาฝึกหัดใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกันในสถานการณ์นั้น ๆ ศศิประภา ไชยวงศ์ (2553) กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นวิธีการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาและพัฒนาบุคลิกในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน โดยจัดการเรียนที่เน้นการพัฒนาความสามารถในด้านการฟังเพื่อการสื่อสารซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งตัวผู้เรียนเองยังจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมบทบาทสมมติในห้องเรียนและสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมบทบาทสมมติจะช่วยให้ผู้เรียนลดความวิตกกังวลและมีความเชื่อมั่นในการใช้ความสามารถในการฟังพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์นอกจากกิจกรรมบทบาทสมมติจะเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในด้านการฟัง และยังเป็นเทคนิคการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนอีกด้วยเนื่องจากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนที่มีอิสระในการเลือกใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมการเรียนภาษาที่มีความหมาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับการกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ส่งเสริมการใช้สมองทั้งสองซีกอย่างสมดุล และเป็นไปตามแนวคิดของนักจิตวิทยา

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้มีรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางการศึกษาปฐมวัย กระบวนการจัดการและ วิธีการนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งอาจารย์ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยโดยเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกการพัฒนาตนเองตั้งแต่บุคลิกภาพภายนอกคือการแต่งกาย การพัฒนาภายในคือการฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแสดงออกมาทางการจัดรูปแบบสัมมนาโดยตั้งแต่กระบวนการแรกจนกระบวนการสิ้นสุด

โดยที่อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษา ปฐมวัยเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีตามมาตรฐานความเป็นสวนดุสิต และเป็นพลโลกที่ดีต่อไป

จากความเป็นมาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของ ครู ปฐมวัยในยุคปัจจุบันเพื่อให้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งจำเป็น อย่าง ยิ่งทั้งการที่ต้องเป็นผู้มีความรอบรู้มากขึ้นมีความเป็นมืออาชีพมีความสามารถและศักยภาพสูง เป็น ผู้ที่มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ตามที่ต้องการเพื่อให้ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก อย่างเต็มที่ผู้วิจัยประสงค์ที่จะศึกษาผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาปัจจัยของการจัดการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รวมถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 และเพื่อนำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 และนำ ผลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางสร้างองค์ความรู้ใหม่ ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูปฐมวัยและการฝึก ประสพการณ์วิชาชีพรวมถึงสมรรถนะความสามารถของครูปฐมวัยให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนคุณภาพของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถนำไปจัดประสพการณ์ในเชิง สร้างสรรค์ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลังการจัด กิจกรรมบทบาทสมมติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/ กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย รหัส 60 จำนวน 12 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1074904 สัมมนาการศึกษาปฐมวัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ขอบเขตเวลา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยรวบรวมจากแหล่งของข้อมูลโดยตรงจากการทดลอง ทดสอบ และใช้แบบสอบถาม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากเอกสาร สถิติ หรือทะเบียนของหน่วยงาน เอกสารเผยแพร่ วารสาร งานวิจัย เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

โดยมีกระบวนการวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ โดยบูรณาการจาก

เนื้อหาของรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 2 บุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

1. สร้างแบบประเมินบุคลิกภาพของนักศึกษาครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 และนำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
2. ทำการประเมินบุคลิกภาพก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
3. จัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติกับกลุ่มทดลองตามระยะเวลาที่กำหนด
4. ทำการประเมินบุคลิกภาพหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
5. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบประเมินก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปและรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 100 อายุ 21 ปี ที่มีผลการเรียนอยู่ที่ 2.51-3.00 กิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาได้แก่ กิจกรรมการฝึกสมาธิด้วยการสวดมนต์เจริญสติภาวนาเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนที่ส่งผลให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่สุขุม และพร้อมคุมจิตในการเรียนรู้ และกิจกรรมการพัฒนาบุคลิกภาพด้วยการ

แบ่งกลุ่มฝึกการสาธิต การฝึกนำเสนอในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัดและทำการสอบปฏิบัติตามทั้งหมด 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานการยืน ฐานการเดิน ฐานการนั่ง ฐานการไหว้ และฐานการกราบเบญจางคประดิษฐ์ รวมถึงกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัยโดยนำองค์ความรู้ด้านบุคลิกภาพมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมสัมมนาการศึกษาปฐมวัยต่อไป

ส่วนที่ 2 : เปรียบเทียบบุคลิกภาพก่อนหลังทำกิจกรรมบทบาทสมมติในรายวิชาสัมมนาทางการศึกษาปฐมวัย

ผลการพัฒนาบุคลิกภาพพบว่า ก่อนที่ผู้เรียนจะพัฒนาบุคลิกภาพด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ผู้เรียนมีบุคลิกภาพซับซ้อนและแตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล แต่หลังจากที่นักศึกษาได้ร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสัมมนาโดยเน้นการทบทวนบทบาทของตนเอง ซึ่งหลังจากที่จัดสัมมนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเนื่องจากได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการปรับตัว ปรับทัศนคติ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีการพัฒนากระบวนการทางความคิด คือมีการแสดงความคิด กล้าคิด กล้าตัดสินใจ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาและสามารถทำงานเป็นทีม มีความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน โดยได้รับการฝึกปฏิบัติงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีบุคลิกภาพยิ้มแย้มแจ่มใส มีความตั้งใจในการทำงานกล้าแสดงออกโดยเฉพาะทักษะทางการพูดในที่สาธารณะ

ส่วนที่ 3: ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ

พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสัมมนาทางการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมระดับมากที่สุด และพิจารณารายได้พบว่า ด้านที่ได้รับความพึงพอใจและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอนและด้านการวัดประเมินผลการเรียน รองลงมาคือด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยในชั้นเรียนสามารถสรุปผลการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัยใช้บทบาทสมมติในการจัดกิจกรรมสัมมนาการศึกษาปฐมวัย โดยมีกิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาได้แก่ กิจกรรมการฝึกสมาธิด้วยการสวดมนต์เจริญสติภาวนาเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนที่ส่งผลให้

นักศึกษามีบุคลิกภาพที่สุขุม และพร้อมคุณจิตในการเรียนรู้ และกิจกรรมการพัฒนาบุคลิกภาพด้วยการแบ่งกลุ่มฝึกการสาธิต การฝึกนำเสนอในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัดและทำการสอบปฏิบัติตามทั้งหมด 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานการยืน ฐานการเดิน ฐานการนั่ง ฐานการไหว้ และฐานการกราบ เบญจางคประดิษฐ์ รวมถึงกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัยโดยนำองค์ความรู้ด้านบุคลิกภาพมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมสัมมนาการศึกษาปฐมวัย พบว่านักศึกษสามารถจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัยและมีการฝึกปฏิบัติในการพัฒนาบุคลิกภาพและได้มีการพัฒนาตนเองโดยสามารถตอบคำถามการฝึกปฏิบัติและทำคะแนนจากแบบสอบถามทัศนคติและแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เพิ่มขึ้นหลังจากที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นผลมาจากประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1. ลักษณะของกิจกรรมเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ใจเที่ยง (2546) เนื่องจากผู้วิจัยเลือกใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งการแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา และช่วยวิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมตนเองได้อย่างลึกซึ้ง การระดมความคิดเป็นการใช้คำถามให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการวิพากษ์วิจารณ์ความคิดนั้น (FAO, 1994) ส่วนเทคนิคในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยได้พิจารณานำมาใช้นั้นก็ก็เป็นประโยชน์ และเป็นส่วนเติมเต็มทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและนำไปสู่ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนการปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น 2. การจัดการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เทคนิคที่เลือกนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นมีความเหมาะสม และมีความหลากหลาย น่าสนใจ เนื่องจากนักศึกษากิจกรรมสามารถเข้าถึงกิจกรรมได้อย่างครบถ้วน ทุกคน และสามารถสะท้อนความคิด มุมมองต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังรู้สึกสนุกสนานและร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น เพราะเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่ และไม่เคยทำมาก่อน 3. ผู้วิจัยมีความยืดหยุ่นในการจัดการกิจกรรม เนื่องจากผู้วิจัยมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษานอกระบบ ดังนั้นจึงมีการนำหลักการศึกษานอกระบบในเรื่องความยืดหยุ่นมาใช้ในเรื่องเวลาและสถานที่เรียน โดยผู้สอนจะอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในเรื่องเวลาและสถานที่ ฉะนั้นการเรียนการสอนจะจัดตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ระยะเวลาในการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับวิธีการและการนำเสนอ เป็นต้น

ผลการพัฒนาบุคลิกภาพพบว่าก่อนที่ผู้เรียนจะพัฒนาบุคลิกภาพด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ผู้ได้มีบุคลิกภาพที่เฝือโดยได้มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการจัดสัมมนา สอดคล้องกับสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา และความสามารถของนักเรียนมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถสอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้นำทางความคิด สอนน้อยทำกิจกรรมให้มาก และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติควรจัดกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมควรจะมีขนาดตั้งแต่ 5-10 คน และขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องในบทบาทสมมติที่จะนำเสนอ และควรจัดกลุ่มมีความหลากหลาย อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ รวมถึงเป็นการสร้างบรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจในการเรียน

ในการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ควรมีการทำกิจกรรมละลายพฤติกรรมระหว่างนักศึกษาภายในกลุ่มหลังการแบ่งกลุ่มแล้ว เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ ส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนในกลุ่มได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมบทบาทสมมติร่วมกัน ร่วมกัน ทำให้นักศึกษาในกลุ่มมีความร่วมมือ ร่วมใจกันมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านต่าง ๆ ของครูเพื่อทราบสารสนเทศที่เด่นชัดสำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการศึกษาต่อไป
2. ควรมีการวิจัยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21

References

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศศิประภา ไชยวงศ์. (2553). *การใช้การสอนแบบชักชวนร่วมกับกิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อเพิ่มพูนการฟัง พูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารและลดความวิตกกังวลของนักเรียนในชมรมมัคคุเทศก์น้อย*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.